

Metsäsuunnittelun tavoite

Metsätaloussuunnitelmien laatimisesta, niin kuin sitä kolmekymmentä vuotta sitten kutsuttiin, on jäänyt mieleeni tapaus opiskelujoiiltani. Metsäylioppilaana olin kahden muun forstin kanssa tehnyt metsänarvioimistieteen harjoitustyönä kuvioittaisen arvioinnin itäsuomalaiseen yksityismetsään. Ennakkokuviointiin käytimme jo tuolloin ilmakuvia. Suunnittelun laatu varmennettiin siten, että maastotöiden ohjaajan kanssa tarkastettiin kuviotiedot käymällä joillakin metsikkökuvioilla.

Luettuamme kuviotiedot eräällä tilan perimmäisessä osassa sijainneella kuviolla ohjaajana toiminut tohtori Paavo Tiihonen totesi: ”Hyvä kuviorivi, mutta ei olla vielä sillä kuviolla”.

Tietojen luotettavuus, paikantaminen ja maastotyön kalleus ovat myös nykyisen metsäsuunnittelun ongelmia. Metsäsuunnittelu on tarkoitettu ensisijaisesti apuvälineeksi metsänhoito- ja uudistamistoimenpiteiden ajoittamisessa, kohdentamisessa ja metsäomaisuuden järkevässä hoidossa. Käyttäessäni itse metsänomistajana metsäsuunnitelmia päätöksenteon apuna suunnitelman tiedon laatu ja oikeellisuus ovat osoittautuneet ensiarvoisen tärkeiksi. Huono tai suorastaan väärä tieto metsiköstä ei ole pelkästään arvotonta päätöksenteon kannalta vaan jopa haitallista.

Kaukokartoitusmenetelmiä kehitetään jatkuvasti ja ne tuovat uusia tekniikoita tiedon hankintaan yhä pienemmiltä alueilta ja jopa yksittäisistä puista. Tiedon tarkka paikantaminen on jo nykyisellä tekniikalla mahdollista kohtuullisen helposti. Uuden tekniikan sovelluksia on näköpiirissä myös maastomittauslaitteissa.

Nykyisellä tietotekniikalla on mahdollista käsitellä suuria tietomääriä kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisilla kustannuksilla. Metsäsuunnitelmien käyttökelpoisuuden kannalta tavoitteena pitäisi olla jatkuvasti ajantasainen tietosisältö. Yksinkertaisimmillaan voisi ajatella, että paikka pysyy metsässä muuttumattomana, mutta puustoa koskevat tiedot muuttuvat ajan ja toimenpiteiden seurauksena. Kasvupaikkatekijät pysyvät yleensä muuttumattomina ja muuttuvat ainoastaan

metsänparannustoimenpiteiden ja maankäytön muutosten vuoksi. Paikannustietoon ankkuroitu kasvupaikkakuvaus muodostaisi tietojärjestelmän pohjarakenteen. Sen päälle voidaan rakentaa erilaisia ”tietokerroksia”, joita päivitetään erilaisilla tekniikoilla suunnittelun tavoitteiden mukaisesti.

Metsätalouden järkevä käsittely-yksikkö on edelleen metsikkökuvio, jonka sijainti ja rajat on sijoitettava paikannustietoon ja pystyttävä tarvittaessa tulostamaan kartaksi. Hakkuukoneiden tietojärjestelmä voi käyttää näitä metsäsuunnitelman kuviorajatietoja työkohteen rajaamisessa. Yksityismetsien suunnittelun pohjaksi tarvitaan alueellisesti pienen erottelukyvyn tietoa, koska metsälöiden käsittely-yksiköt ovat yleensä pieniä.

Metsänomistajien tavoitteet ja metsien käyttö vaikuttavat metsäsuunnitelmien tietosisällön tarpeellisuuteen. Osa metsänomistajista tarvitsee tarkkaa, monipuolista ja ajantasaista tietoa, kun osa ei välttämättä toistaiseksi tarvitse suunnitelmatietoja ollenkaan. Toimivan yksityismetsien metsäsuunnittelun tietojärjestelmän rakentaminen on kaiken kaikkiaan vaativa tehtävä.

Eeva Korpilahti